

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 14. jūnijā
(OR. en)

11153/24

COSI 118
ENFOPOL 300
CRIMORG 96
CATS 60
CORDROGUE 82
COPEN 315
JAI 1037

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2024. gada 13. jūnijs
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	10512/24
Temats:	Padomes secinājumi par vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu kartēšanu – Padomes secinājumi (2024. gada 13. jūnijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu kartēšanu, kurus Padome (Tieslietas un iekšlietas) pieņēma 4031. sanāksmē 2024. gada 13. jūnijā.

Padomes secinājumi par vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu kartēšanu

Ievads

- a) Organizētā noziedzība, tostarp nelegāla narkotiku tirdzniecība, ir nopietns apdraudējums Eiropas iedzīvotājiem, uzņēmumiem un iestādēm, kā arī Eiropas ekonomikai un dalībvalstu drošībai. Noziedzīgie tīkli arvien vairāk izmanto ekstrēmu vardarbību, korupciju un iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā un piegādes ķēdēs, tādējādi graujot tiesiskumu un apdraudot mūsu demokrātijas pamatprincipus.
- b) ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijas 2021.–2025. gadam ¹ mērķis ir uzlabot tiesībsardzības un tiesu iestāžu sadarbību, apkarot organizētās noziedzības struktūras un augstas prioritātes noziegumus, nepieļaut noziedzīgu peļņas ieguvu un nodrošināt mūsdienīgu reakciju uz tehnoloģisko attīstību. ES stratēģija narkotiku jomā 2021.–2025. gadam ² un ES Rīcības plāns narkotiku jomā 2021.–2025. gadam ³ nodrošina visaptverošu politisko satvaru attiecībā uz politiku narkotiku jomā. Tajos izmantota uz pierādījumiem balstīta, integrēta, līdzsvarota un vairākdisciplīnu pieeja narkotiku parādībai valstu, ES un starptautiskā līmenī. Jaunākā dokumentā, – Komisijas paziņojumā par ES ceļvedi narkotiku tirdzniecības un organizētās noziedzības apkarošanai ⁴ – ir izklāstīti pasākumi loģistikas centru noturības stiprināšanai, tostarp ar Eiropas Ostu alianses palīdzību, augsta riska noziedzīgo tīklu likvidēšanai, prevencijai un starptautiskajai sadarbībai.

¹ 8085/21 + ADD 1

² ES stratēģija narkotiku jomā 2021.–2025. gadam: OV C 102I, 24.3.2021, 1. lpp.

³ ES Rīcības plāns narkotiku jomā 2021.–2025. gadam: OV C 272, 8.7.2021., 2. lpp.

⁴ 14114/23

- c) Pamatojoties uz šo satvaru, ir būtiski veikt iedarbīgu rīcību, tostarp lai apkarotu ar narkotikām saistītu organizēto noziedzību, izmantojot ES dalībvalstu, iestāžu un aģentūru sadarbības centienus un piemērojot daudzdimensionālu pieeju. Šajos secinājumos aplūkoti šo darbību aspekti saistībā ar noziedzīgu tīklu rašanos un izplatīšanos, kas visā Eiropā arvien vairāk apdraud drošību un stabilitāti, radot vajadzību pēc stingras saskaņotas un efektīvas Eiropas Savienības reakcijas.
- d) ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijā 2021.–2025. gadam tika uzsvērts, ka ir nepieciešama “robustāka izlūkdatu aina par organizētās noziedzības grupām, kas atrodas komplicētu organizētās noziedzības tīklu centrā”, un Eiropols un dalībvalstis tika aicinātas “izstrādāt uz izlūkošanu balstītas stratēģiskās un taktiskās ainas par grupām, kas rada lielāku apdraudējumu Eiropas drošībai, tostarp sagatavojot *ad hoc* ziņojumus, kas papildina ES smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējumu (*SOCTA*)”.
- e) Atbilstoši ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijai 2021.–2025. gadam Padomes secinājumos, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret smagu un organizētu noziedzību attiecībā uz *EMPACT* 2022.–2025. gadam ⁵, tika pieņemti arī Eiropas Savienībā aktīvu augsta riska noziedzīgo tīklu (*HRCN*) ⁶ identifikācijas un sagraušanas pasākumi, kas ir jauna prioritāte un viens no kopīgajiem horizontālajiem stratēģiskajiem mērķiem (*CHSG*), ar ES iestāžu, aģentūru un struktūru atbalstu apvienojot ES dalībvalstu tiesībsardzības un tiesu iestādes un to starptautiskos partnerus (tostarp 2023. gadā – 37 trešās valstis).
- f) Viens no svarīgākajiem *HRCN* prioritātes stratēģiskajiem mērķiem ir stiprināt izlūkdatu ainu par vislielākā apdraudējuma tīkliem.
- g) Saskaņā ar ES ceļvedis narkotiku tirdzniecības un organizētās noziedzības apkarošanai īpaša uzmanība būtu jāpievērš tiem tīkliem, kas rada vislielāko apdraudējumu mūsu sabiedrībai un sabiedrībai.
- h) Turklāt ES ceļvedī Eiropols tika aicināts ar dalībvalstu atbalstu 2024. gada sākumā veikt kartēšanu, lai identificētu noziedzīgos tīklus, kas rada vislielāko apdraudējumu, neatkarīgi no tā, vai tie darbojas Eiropas Savienībā vai trešās valstīs.

⁵ 8665/21

⁶ 14542/2/23 REV 2

- i) Eiropols 2024. gada aprīlī nāca klajā ar ziņojumu “ES vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu dekodēšana”, kas ir svarīgs pavērsiens vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu dinamikas un sarežģītības izprašanā.
- j) Ziņojums būtiski papildina ES *SOCTA* ar izlūkdatu ainu, sīkāk analizējot par šiem noziegumiem atbildīgo galveno dalībnieku spējas un nolūkus un aprakstot to noziedzīgo tīklu iezīmes, kas rada galveno apdraudējumu ES iekšējai drošībai.
- k) Eiropola ziņojuma rezultātā tika izveidota unikāla datu kopa, kurā sīki izklāstīta informācija par 821 vislielākā apdraudējuma noziedzīgiem tīkliem, sniedzot plašu informāciju par to darbību, dalībnieku valstspiederību un darbības veidu, kā arī par to, kā tie izmanto likumīgas uzņēmējdarbības struktūras, par to saiknēm ar citiem noziedzīgiem tīkliem un attiecībām ar citām valstīm. Visa šī informācija ir pieejama vienā centralizētā Eiropola datubāzē.
- l) Saskaņā ar Eiropola ziņojumu šie noziedzīgie tīkli spēj ārkārtīgi ātri rīkoties, lai pielāgotu savus noziedzīgos uzņēmējdarbības procesus, spēj apvienot elastību ar augstu noturības pakāpi pret tiesībsardzības iestāžu pret tiem vērstajiem pretpasākumiem un izmanto nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas metodes, piemēram, pagrīdes banku pakalpojumus, bieži apvienojot nelikumīgo peļņu ar likumīgiem aktīviem tādā veidā, ka netiek veikti nekādi fiksējami finanšu darījumi.
- m) Ziņojumā uzsvērts, ka savas noziedzīgās darbības sekmēšanai 86 % no vislielākā apdraudējuma noziedzīgajiem tīkliem izmanto likumīgas uzņēmējdarbības struktūras (LUS) kā pretpasākumu, lai izvairītos no atklāšanas vai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nolūkos. Tajā uzsvērts, ka lielākā daļa no vislielākā apdraudējuma noziedzīgajiem tīkliem koncentrējas uz vienu noziedzīgu darbību, turklāt visnozīmīgākā noziedzības joma ir nelegāla narkotiku tirdzniecība.
- n) Vislielākā apdraudējuma noziedzīgie tīkli bieži vien ir bijuši aktīvi ļoti ilgu laiku (viena trešdaļa no tiem darbojas vairāk nekā 10 gadus). Eiropola ziņojumā secināts, ka tiesībsardzības darbībās arī turpmāk būtu jākoncentrējas uz šiem tīkliem, pat ja tie jau ir tiesībsardzības iestāžu redzes lokā.

- o) Ņemot vērā to, ka minētais ziņojums ir pirmais šāda veida ziņojums, izlūkdatos tika atklātas dažas būtiskas nepilnības. Pirmkārt, par aptuveni vienu piektdaļu ziņojumā iekļauto tīklu nebija zināms, vai tie savā darbībā izmanto vardarbību vai korupciju. Otrkārt, attiecībā uz vairāk nekā trešdaļu no vislielākā apdraudējuma noziedzīgajiem tīkliem nebija pieejama informācija par to rīcībā esošo noziedzīgi iegūto līdzekļu apjomu. Treškārt, trūkst izlūkdatu par šaujamieroču un sprāgstvielu izcelsmi un tīkliem, kas iesaistīti to nelikumīgā tirdzniecībā.
- p) Viedokļu apmaiņa par tādu noziedzīgo tīklu kartēšanu, kuri rada vislielāko apdraudējumu sabiedrībai, Beļģijas prezidentūras laikā notika Pastāvīgās komitejas operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos (*COSI*) neoficiālajā sanāksmē un oficiālajās sanāksmēs.

Padomes secinājumi

Vispārīgi apsvērumi:

1. Atkārtoti apstiprinot apņemšanos novērst smago un organizēto noziedzību un atzīstot pastāvīgo apdraudējumu, ko vislielākā apdraudējuma noziedzīgie tīkli rada Eiropas Savienības un tās pilsoņu drošumam, drošībai un labklājībai.
2. Atzīstot šo tīklu mainīgo raksturu un izkoptību un uzsverot, cik svarīgi ir uzlabot izlūkdatu vākšanas spējas, lai pastiprinātu operatīvo sadarbību starp dalībvalstīm un ES aģentūrām.
3. Paužot gandarījumu par vērtīgajām atziņām, secinājumiem un gūtajām mācībām, kas izklāstītas Eiropola ziņojumā “ES vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu dekodēšana”, un atkārtoti apstiprinot apņemšanos pieņemt visaptverošu un izlūkdatos balstītu pieeju organizētās un smagās noziedzības, jo īpaši augsta riska noziedzīgo tīklu, apkarošanā ciešā sadarbībā starp valsts kompetentajām iestādēm, tostarp dalībvalstu attiecīgajām tiesībsardzības iestādēm, tiesu iestādēm, ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām atbilstoši to attiecīgajām pilnvarām.
4. Atkārtoti apstiprinot pievienoto vērtību un izšķirošo lomu, kāda ir Eiropas daudzdisciplīnu platformai pret noziedzības draudiem (*EMPACT*), kas ir dalībvalstu virzīts instruments, kuru atbalsta ES iestādes, struktūras un aģentūras un kurš izmanto daudzdisciplīnu pieeju, lai identificētu, prioritizētu un novērstu apdraudējumus, ko rada smagā un organizētā noziedzība.
5. Paužot gandarījumu par ziņojumu un tā turpmākajiem pasākumiem, kas sīkāk aprakstīti šajos Padomes secinājumos kā nepieciešams papildinājums ES *SOCTA* un *EMPACT* ciklam, kuru pamatā galvenokārt ir noziedzības parādības analīze.

6. Atzīstot, ka smagas organizētās noziedzības radītie apdraudējumi sniedzas pāri valsts robežām un tāpēc ir nepieciešama kolektīva stratēģiska un operatīva reakcija, kas koncentrējas uz struktūrām kopumā, pamatojoties uz ciešāku sadarbību, ko ar aktīvu ES dalībvalstu, Eiropas Prokuratūras (*EPPO*), citu ES aģentūru un starptautisko partneru līdzdalību īsteno, apmainoties ar informāciju, veicot kopīgas izmeklēšanas un kriminālvajāšanas, kas vērstas pret vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu galvenajiem dalībniekiem.
7. Uzsverot, ka būtisks nākamais solis, lai uzlabotu mūsu pieeju augsta riska noziedzīgo tīklu likvidēšanai, ir turpināt attīstīt izlūkdatu ainu par šiem tīkliem.
8. Paužot pārliecību, ka ir jāturpina nodrošināt efektīvu reakciju uz apdraudējumu, ko rada vislielākā apdraudējuma noziedzīgie tīkli, izmantojot attiecīgi politiskus, stratēģiskus, taktiskus un operatīvus pasākumus.
9. Atkārtoti apstiprinot, ka Eiropols turpinās atbalstīt un stiprināt dalībvalstu kompetento iestāžu darbības un to savstarpējo sadarbību tādas smagās un organizētās noziedzības atklāšanā, novēršanā un apkarošanā, kas skar divas vai vairākas dalībvalstis.

Padome aicina dalībvalstis:

10. Nodrošināt, ka to tiesībsardzības dienesti sadarbojas ar Eiropolu nolūkā turpināt izmantot un analizēt attiecīgos Eiropolā pieejamos datus par noziedznieku tīkliem, lai attiecīgā gadījumā papildinātu un integrētu savas valsts izlūkošanas nostājas attiecībā uz minētajiem noziedzīgajiem tīkliem.
11. Nodrošināt, ka, izmantojot piemērojamus noteikumus un procedūras, to tiesībsardzības dienesti var dalīties ar attiecīgo informāciju ar citu ES dalībvalstu vai trešo partneru tiesībsardzības dienestiem.
12. Pieprasīt attiecīgo *EMPACT* prioritāšu virzītājiem, līdzvirzītājiem un rīcības vadītājiem un līdzvadītājiem turpināt izmantot Eiropola ziņojuma rezultātus, lai veiktu nepieciešamos pasākumus, kas *EMPACT* darbības vēl vairāk koncentrētu uz apzinātajiem vislielākā apdraudējuma noziedzīgajiem tīkliem.
13. Pieprasīt savām kompetentām iestādēm ņemt vērā attiecīgos ziņojuma rezultātus, lai turpinātu virzīt prioritāro atbalstu no Eiropola, izmantojot *HVT/OTF* koncepciju, kopējas izmeklēšanas grupas un mērķtiecīgas *EMPACT* operatīvās darbības.
14. Veikt proaktīvas un visaptverošas izmeklēšanas attiecībā uz prioritārajiem noziedzīgajiem tīkliem, lai iekļautu visas attiecīgās minētos tīklus atbalstošās darbības, un attiecīgā gadījumā sazināties ar *Eurojust*, lai veicinātu attiecīgo tiesu iestāžu laicīgu iesaistīšanos nolūkā sniegt turpmāku atbalstu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai, kas vērsta pret galvenajiem vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu dalībniekiem.
15. Pieprasīt savām valsts iestādēm turpināt ieguldīt finanšu izmeklēšanās un stiprināt tās vai nu atsevišķi, vai paralēli ar izmeklēšanām, kuras koncentrējas uz citiem noziedzīgiem nodarījumiem, attiecīgā gadījumā iesaistot *Eurojust* un citas ieinteresētās personas, lai nodrošinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu efektīvu atgūšanu atbilstoši Direktīvai (ES) 2024/1260 par aktīvu atgūšanu un konfiskāciju un lai pastiprinātu cīņu pret korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

16. Turpināt attīstīt savas nacionālās apdraudējumu skenēšanas un atklāšanas metodes, lai visaptverošāk un precīzāk atklātu attiecīgajā dalībvalstī aktīvos vislielākā apdraudējuma noziedzīgos tīklus. Šajā sakarā dalībvalstis tiek aicinātas apsvērt savu dalību kopīgas organizētās noziedzības diagnostikas metodikas izveidē, kā tas *EMPACT HRCN* prioritātes ietvaros jau ir paredzēts operatīvajā rīcības plānā 2024.–2025. gadam. Šī metodika turpmākajos gados būtu jāpilnveido tā, lai katra dalībvalsts to varētu elastīgi piemērot atbilstoši savai nacionālajai organizācijai, tomēr galarezultātā tajā būtu arī jānosaka standarti, kas atvieglo noziedzīgo tīklu apdraudējumu salīdzināšanu un kartēšanu ES līmenī.
17. Pastiprināt tiesībsardzības personāla un tiesu iestāžu mācību un spēju veidošanas iniciatīvas, lai stiprinātu to spējas atklāt, izmeklēt, veikt kriminālvajāšanu un sagraut vislielākā apdraudējuma noziedzīgos tīklus, attiecīgā gadījumā cieši sadarbojoties ar *CEPOL*.

Padome aicina dalībvalstis un Eiropolu:

18. Pašreizējās kartēšanas rezultātus integrēt ES *SOCTA* 2025. gadam, un ņemt tos vērā, nosakot jaunās prioritātes nākamajam *EMPACT* 2026.–2029. gada ciklam, visupirms jo īpaši uzmanību pievēršot *EMPACT* operatīvajiem rīcības plāniem (ORP) 2026.–2027. gadam.
19. Reizi divos gados veikt kartēšanu par vislielākā apdraudējuma noziedzīgajiem tīkliem, sākot ar ziņojumu, kas jāiesniedz 2026. gadā, lai to varētu ņemt vērā *EMPACT* ORP 2028.–2029. gadam. Tādējādi turpmākā ziņojuma rezultāti būtu jāintegrē ES *SOCTA*/vidusposma ES *SOCTA* dokumentos un reizi divos gados jāizmanto ES *EMPACT* operatīvajos rīcības plānos. Lai līdz minimumam samazinātu darba slodzi un nodrošinātu atjauninātu pārskatu par vislielākā apdraudējuma tīkliem, Eiropols pašreizējo datu kopu darīs pieejamu dalībvalstīm, un dalībvalstīm, ja tās tos uzskatīs par piemērotu, būs iespēja pastāvīgi atjaunināt savus datus.

20. Pamatojoties uz gūto pieredzi un sadarbībā ar *SOCTA* padomdevēju grupu, vēl vairāk precizēt kartēšanas metodiku, apkopojot reprezentatīvākus datus, un atkārtoti pielāgot metodiku, pamatojoties uz turpmākā kopīgā analīzē izmantotajiem apdraudējuma rādītājiem.
21. Saistībā ar turpmākām kartēšanas darbībām un to vajadzībām kopīgi vienoties par kopīgu vislielākā apdraudējuma noziedzīgo tīklu darba definīciju.
22. Ņemot vērā dalībvalstu panākto progresu savas valsts metodikas turpmākā izstrādē, izskatīt iespējas pāriet uz ziņojumu, kurā vislielākā apdraudējuma tīklu radītos apdraudējumus var salīdzināt starp attiecīgiem Eiropas Savienības ģeogrāfiskiem apgabaliem.
23. Kopīgi novērst šajā ziņojumā konstatētās izlūkdatu nepilnības attiecībā uz vardarbības pielietošanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu apjomu un šaujamieroču izmantošanu. Saistībā ar šaujamieroču izmantošanu ir vajadzīgs turpmāks progress attiecībā uz valsts kontaktpunktu “Šaujamieroči” izveides pabeigšanu, saskaņotu datu apkopojumu par šaujamieroču konfiskācijām valsts līmenī un datu turpmāko izmantošanu ES šaujamieroču centrā Eiropolā.

Padome aicina Komisiju:

24. Turpināt atbalstīt *EMPACT* un tās darbību kā dalībvalstu virzītu platformu daudzdisciplīnu pieejai smagās un organizētās noziedzības novēršanai un apkarošanai, cita starpā nodrošinot pienācīgas finansēšanas iespējas.
25. Panākt turpmāku progresu sarunās par ES nolīgumiem ar Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas valstīm un Dienvidamerikas valstīm, attiecībā uz kurām Padome jau ir devusi atļauju, lai palielinātu iespējas personas datu apmaiņai ar Eiropolu un *Eurojust*.

Padome turklāt aicina Eiropu:

26. Pašreizējo noziedzīgo tīklu datu kopu darīt pieejamu dalībvalstīm vienā vienotā lietotnē vai datubāzē, lai dotu dalībvalstīm iespēju pastāvīgi atjaunināt savus datus, un šo lietotni ieviest 2025. gadā, nodrošinot, ka dalībvalstīm būs tikai tieša piekļuve saviem datiem.
27. Līdz 2024. gada beigām publicēt īpašu ziņojumu par to, kā vislielākā apdraudējuma noziedzīgie tīkli izmanto likumīgas uzņēmējdarbības struktūras. Šis ziņojums arī palīdzēs turpmākajā virzībā attiecībā uz to, cik svarīgi ir turpināt izmantot administratīvo pieeju kā svarīgu pretpasākumu mūsu cīņā pret smago un organizēto noziedzību.
28. Līdz 2024. gada beigām publicēt īpašu ziņojumu, kas sniedz plašāku ieskatu par saikni starp noziedzību un terorismu un veidiem, kā organizētās noziedzības tīkli ir saistīti ar teroristu darbībām.

Padome aicina dalībvalstis un Eiropas Komisiju:

29. Turpināt darbu, lai novērstu smago un organizēto noziedzību un, veicot administratīvus pasākumus atbilstoši “administratīvai pieejai”, veicinātu noziedzības iefiltrēšanās likumīgajā ekonomikā sagraušānu, un pastiprināt centienus novērst noziedzību un jo īpaši bērnu un jauniešu vervēšanu, ko veic organizētās noziedzības grupas, tostarp šajos centienos atbalstot attiecīgo iestāžu darbu vietējā, reģionālā un valsts līmenī.